

traduki^T Издаването на тази книга беше подкрепено от ТРАДУКИ, литературна мрежа, в която участват Федералното министерство по въпросите на Европа, интеграцията и външните работи на Република Австрия, Министерството на външните работи на Федерална република Германия, Швейцарската културна фондация „Про Хелвеция“, Федералното канцлерство на Република Австрия, КултурКонтакт Австрия, Гьоте-институт, Словенската агенция за книгата ЈАК, Министерството на културата на Република Хърватия, ресор „Култура“ в правителството на Княжество Лихтенщайн, Фондацията на Лихтенщайн за култура, Министерството на културата на Република Албания, Министерството на културата и информацията на Република Сърбия, Министерството на културата на Република Румъния и фондация „С. Фишер“.

Погбор от:

© Славе Ѓорѓо Димоски

„Поле. Бојно поле?“ („Микена“, Битола, 2008)

© Славе Ѓорѓо Димоски, *автор*, 2016

© Роман Кисљов, *погбор, превод и преговор*, 2016

© Јана Левиева, *дизајн*, 2016

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI, 2016

© Смол Стейшњнс Прес, 2016

Адрес на издателството: София 1408, ул. *Димитър Манов* № 20

www.smallstations.com

ISBN 978-954-384-046-5

Славе
Гьорѓьо
Димоски

Последните
рџкописи

Избрани стихотворения

Подбор и превод
от македонски
Роман Кисџов

Смол Стейшњнс Прес
София – Лондон

ПОСЛЕДНИТЕ РЪКОПИСИ НА ПОЕТА

Славе Гьоргьо Димоски е един от най-ярките и оригинални съвременни македонски поети... Неговата поезия е дълбока, метафизична, медитативна, енигматична, граматична, про-вокативна, изненадваща... Изненадваща с необичайната си образност и сетивност, със смесването на времена и светове, с оригиналния поглед към привидно познати библейски и митологични събития и персонажи, но и към универсалните човешки преживявания и „нещата“ от живота.

Този автентичен поет утвърждава чудото на Поезията и чудото на Живота в неговата цялост... Поетическият език за него е не само средство, инструмент, но и отделно духовно битие, със свои закони, със свое (друго) време и пространство... Поезията на Димоски ни убеждава в силата на този духовен (друг) език (езикът на Словото) – да трансформира отделни реалности, например – от тъмнина в светлина (или обратно), от падане в издигане, от преходност във вечност и т. н. А неговият собствен поетически език е бялзан, освен с експресивност и драматизъм, но често и с есхатологизъм... Затова и неговите „ръкописи“ са „последни“, винаги последни, както и всяко време е „последно време“ – време, което ни среща и изправя пред самите нас, пред нашето изначално, тайнствено и непознато, но истинско Аз... В *Последните ръкописи* светът се سماлява и се разпада (или всичко, което е видимо – отвън), за да остане едinstвено Азът (или вътрешният човек), със своето вътрешно (невидимо, но по-реално) битие... „Сам съм / във бляскавия вик! // И сигурен, че съм / АЗ!“ („Последните ръкописи“). В *Последните ръкописи* ненатрапчиво, но осезаемо присъства Бог... Той е навсякъде („В диханието“), не само Горе, но и Долу („Слязох Долу. Долу е тъмно място. (...) Долу е Господ...“), не само в светлината, но и в тъмнината, в „тъмни места“... Но тъмнината (тъмните места) в тази поезия не е синоним на духовен мрак, а по-скоро на неосветените места, на неизвестността, на Тайната... Тайната е

синоним и на Бога, на Неговите еманации и на онова духовно битие, към което се стреми неспокойният дух на поета... А и самият поет е тайна, а неговото духовно тяло (както и езикът на Поезията) е „тайно тяло“... В *Последните ръкописи* самият език се явява още и бойно поле, поле на сблъсък между светлината и мрака, живота и смъртта, вечността и тлението, новаторството и ординерността... А поетът е „каменотрошач между буквите. / търпелив и упорит“... В едно свое стихотворение Тадеуш Ружевич заявява, че съвременната поезия е битка за гръх, за живот... Мисля, че поезията на Славе Гьоргьо Димоски отговаря напълно на това определение на големия полски поет – тя е съвременна, модерна, но и жива, пълна с живот!

* * *

Последните ръкописи включва най-доброто и характерното от поезията му, от различни книги и етапи в творчеството на поета, като го представя максимално цялостно, акцентирайки на многообразието както на теми, идеи, послания и състояния, така и на неговите търсения и експерименти относно градежа на формата на стиха и нестандартния, оригинален поетически език.

Роман Кисьов

Таїно шяло

БАЛАДА
ЗА ПЪПНАТА ВРЪВ

около врата си нося
пълната връв
прегризана от гва камъка

когато се раждах в планината

сега езикът принадлежи на тях

а на мен – фитилът на свещта
която изгаря профила ми
и изтрива рогилния ми белег

зодия: риби. мълчание
в пещерата осветена
от голи тела: мъртвият
носи на ръце мъртвеца

на раменете си нося
пълната връв
да ме върже още веднъж

да ме върне назад

в единствената
сляпа светлина

да блесне моят вик

УТРИННА ПЕСЕН

отвори си окоето
да се видиш
как летиш
като сапунен мехур
над облаците
понеже летиш
подтикваш птицата
на простора
а вятъра –
да вилнее

отвори си и другото око
да се видиш в тревата
стопен с росата
защото стапяш се
подтикваш сапуна
размазан по лицето
мълвейки утринната
мелодия
и въздишката
която те стопля

и си очи в очи
с двата мехура
които руменят и треперят

защото:

птицата се удави
във въздуха

а Вятърът прекали
сапунът
се размаза по лицето
с Въздушката която те
стопля.

СИГНАЛ

Ожаднява нощта

От висините
Цялото небе гаси
Тих пламък. Глухо.

Разтревоженият Бог
Спира кръвта.
Носи главата ми в ръка.

А аз виждам:

Небето и Земята
Оплодени от пламък-семе
Между тях нероден –
Ти. А вятър

Духа от небесния процеп.

ПРОЦЕП

през процена виждам как
моите гуми
изчезват. толкова страст
без любов! (В защита:
внимателно запълвам
празнината в процена
със себе си.)

КАРМА

*Ето, завръщам се. – Добро утро,
Застинала светлина!*

*Пепеляви прегели се множат
От гъха. – Вого*

*Завличаща,
Газя те за втори път.*

*С черно наметало пристигааш,
Слово, и ми Вземаш мярката.*

*От небето чувам твоя
Рев. Вого, моя свята кръв!*

*Своде от калай,
Кой те е изпил!?*

*Слово, в мене вече нямаш гом,
Ето ти моята мярка...*

*Треперим. Планините
Се вдигат сами.*

*Затварят се. Странна
Самота. Ужасен гъх.*

*Душо,
Заедно бяхме Аз!*

ПЕСЕН

Живея само един миг.

В този миг изчезвам и се превръщам във
звучна творба.

Този миг е твърде дълъг за моята смърт за моя
крехък живот

Само един час затрупан в снега

в ехото на хоризонта в блясък въведен.

В стръмните страни в развяната гриза.

Този ден е твърде дълъг за моя крехък живот
за гласа който се издига. Живея
само в този миг като трева.

Високо като небето само един миг.

Само един и последен миг който имам
когато трябва да се събудя и да викам
само последен и един миг когато викам
когато започвам и когато завършвам
когато завършвам с цял глас когато викам
само един миг живея, само един час
само в този ден.